

ROK 1970

Konsolidace, výměna členských legislativ KSČ

Tento rok uplynul ve znamení další konsolidace a pod dojmem výměny členských legitimací strany. Naše VO – KSČ má 60 členů, předseda je osvědčený František Vašut, člen SNB v důchodu 111, jednatel Jan Pastorek 46 a hospodář X. Slavičinský, horník v důchodu z Kněhyň.

Výbor má členů, kteří se scházejí pravidelně ke schůzím. Pohovorům s členy strany při výměně členských legitimací byl přítomen zástupce OV – KSČ s. Václav Vůs. Ze strany byli vyloučeni 2 členové, členství ve straně byli zproštěni 2 členové. Školení členů vedl s. Robert Vitek, přednášel řed. Jindřich Kysučan.

Obnova MNV

Obnoven byl též místní národní výbor. Funkce předsedy MNV byl zproštěn Metoděj Červený, protože byl vyloučen ze strany. Z MNV odchází dlouholetý člen rady Bedřich Fiurášek a poslanec Ondřej Ondryáš, předseda komise veřejného pořádku a kdysi zaměstnanec MNV.

Po 40 letech funkce tajemníka MNV odchází zasloužilý Michal Bernátek 194, pro stáří.

Noví funkcionáři

1. března 1970 nastupují noví funkcionáři MNV :

Předsedou zvolen Jan Pastorek 46. Jmenovaný se narodil 3. srpna 1928 v Prostřední Bečvě v starousedlé zemědělské rodině. Jeho děd byl členem obecní rady. 3 třídu měšťanské školy vyšel v Horní Bečvě. Pracoval doma v zemědělství, pak na šachtě v Ostravě. Po vykonání základní vojenské služby zůstal v další službě 2 roky jako rotmistr z povolání. Po návratu z vojenské služby nastoupil do ČZ Strakonice jako leštič kovů a seřizovač. V roce 1966 se vrátil a byl zaměstnán v Tesle Rožnov jako seřizovač.

Tajemníkem MNV byl zvolen Václav Fiurášek 39. Narodil se v Prostřední Bečvě 28. září 1946 také v starousedlé rodině. Jeho otec pracuje v zastupitelských orgánech celý život. Již jako malý chlapec získal si slávu i mimo naši obec jako lidový vypravěč. Základní devítiletou školu vyšel v Horní Bečvě. 3 léta byl v Ostravě v učení obor mechanik měřících přístrojů. Na vojně dosáhl hodnosti desátníka. Po návratu byl zaměstnán jako mechanik v závodě Deza ve Valašském Meziříčí.

Předsedou komise veřejného pořádku stal se Slavičinský. MNV konal pravidelné schůze pléna i rady, které měly dobrou návštěvu funkcionářů i občanů.

Komise školská projednávala povolování zábav, stav výchovy a kultury v obci.

Místní lidová knihovna má svazků, měla výpůjček a svazků bylo přeřazeno do střediskové MLK v Rožnově p. Radh.

Komise stavení se zabývala stavbou prodejen U mostu a v Bacově.

Vodovod v Bacově

V Bacově byl zřízen skupinový vodovod bratry Růčky 271.

Péče o důchodce

Komise sociálně zdravotní starala se o hygienu v obci a životní úroveň důchodců. V první jednorázové podpoře bylo poděleno 9 důchodců po 100 Kčs. V druhé mimořádné podpoře z doplňkové péče bylo poděleno 37 důchodců po 200 Kčs. V třetí mimořádné podpoře po 200 Kčs 36 důchodcům. Na vánoce bylo rozděleno 41 důchodcům po 100 Kčs až 300 Kčs.

6. března bylo navrženo 48 důchodců na zvýšení důchodu pro dosažení životního minima. Marie Galčanová byla umístěna v domově důchodců.

Trestnost

Komise veřejného pořádku projednala tyto přestupky : Podle §19 projednáno 34 případů, jiných 32 případů. Je to o 12 případů méně než v roce 1969. Od VB bylo předáno 37 případů. V 11 případech byl spáchán přestupek pod vlivem alkoholu. Letos nebyl ani 1 případ u mladistvých. Komise dohlížela na pořádek při zábavách, pořádala prohlídky veřejných budov, objektů JZD a komínů.

Komise zemědělská

JZD prožilo poslední rok samostatnosti za předsednictví Metoděje Červeného, bývalého předsedy MNV. V produkci se umístilo na 5. a 6. místě v okrese. Bylo dosaženo 9,20 l průměrné denní dojivosti. Masa odevzdáno 280 q, čímž úkol splněn na 110%. Bramborů dodáno 680 q tj. 2 vagóny navíc. Skotu bylo 167 kusů, z toho 65 dojnic. Dojiček bylo 5 a pracovaly na 2 směny, 1 dojička z nich na polední střídačce. Jmenovitě to byly : Orlová, Machálková, Jiřina Ondryášová, Ludmila Bernátková a na střídačku Aloisie Vachůnová.

2 lidé pracovali na krmném odchovu býků.

Traktoristé : Jiří Juroška 25, Mikulenka František ml. 237, Mikulenka Jan 166, Chuděj Jaroslav a pro pásák Smolák Jan 233. V záloze byli ještě Josef Křištof 312 a Jaroslav Ondryáš. Družstevníků bylo celkem 66, z nich 45 výkonných.

Z družstva vystoupili : Jan Mohyla 173 a Machálek 244. Zakoupen byl velkoobjemný vůz za 50 000 Kčs. Družstevníci obdrželi za práci pevnou odměnu 20 Kčs denně. Za práci ve volnou sobotu a neděli obdrželi příplatky. Podle Petra Maliny si mohl vydělat družstevník měsíčně 1 300 – 1 400 Kčs, dojičky přes 2 000 Kčs. Účetní uzávěrka skončila aktivem 38 000 Kčs.

450 000 Kčs dluhů vázlo z doby předešlého předsedy.

Chov plemeníků býků je u Vladimíra Křištofa 57, který též jediný v obci chová prasnici. Poplatek z krávy činí 90 Kčs.

Kultura

Oslava 1. máje byla pro Horní a Prostřední Bečvu na našem hřišti. Proslov měl s. Pečiva. Sněhová vánice oslavu překazila. Pořádány 3 přednášky : Ovocnářské čes. svazem zahrádkářů, veterinářská : Tuberkulóza skotu a JUDra Nejedlého : Ochrana socialistického a soukromého vlastnictví, dědické a majetkové právo.

25. výročí osvobození RA, partyzánská obec

Oslava 25. výročí osvobození Rudou armádou byla u Zavadilky s lampiónovým průvodem, proslovy, hudbou. Oslava 40 let trvání požárního sboru byla 12.7.1970 v hotelu Bečva. V programu byla slavnostní členská schůze, udělení vyznamenání zakládajícím členům, vyhodnocení členů požárního sboru, okrsková soutěž. I v Kněhyních proběhla požárnická soutěž.

12. a 13. září 1970 uspořádána byla na Pústevnách pro všechny 3 Bečvy Mírová manifestace k 25. výročí naší vlasti, kde bylo Bečvám uděleno státní vyznamenání a titul „partyzánská obec“. Slavnosti se zúčastnili stranická a vládní delegace, sovětští hosté, zástupce ÚV ČSPB a 1. československé partyzánské brigády Jana Žižky. V neděli pokračovala manifestace na Horní Bečvě odhalením památníku sovětským hrdinům a odhalením pamětní desky partyzánům na Martináku. Slavnost byla ukončena v neděli odpoledne na Dolní Bečvě. Tento obrovský podnik řídil štáb za vedení Jindřicha Kysučana.

ČSSM uspořádal setkání mládeže na Pústevnách.

Občané se hromadně účastnili 4 představení Těšínského divadla na Horní Bečvě, 1 zájezdu na divadlo do Gottwaldova. T. J. Sokol uspořádal sportovní odpoledne. SPB navštívil památná místa odboje. Dobře bylo navštěvováno stranické školení. Plesů bylo 7, tanečních zábav 27, 11 tanečních večírků JZD za účinkování nové hudební skupiny Jar. Juříka.

Návštěvy vzácných osob v Prostřední Bečvě:
Sankelmu Kopy 12.9.1970.
Za I. čs. partyzánskou brigádu
Jana Žižky
J. Ondrovec
13.9.1970

Sčítání lidu, domů a bytů

Bylo provedeno 1. prosince 1970.

Výsledky :

Výměra obce : 23,46 km²

Obyvatelstvo bydlících : 1 826, mužů 894, žen 932 = 51% žen, na 1 000 mužů 1 043 žen

Dočasně přítomných : 226

Zaměstnáno : 51

Studenti : 2

Ostatních : 173

Úhrn přítomného obyvatelstva : 1 972

Na 1000 obyvatel přítomných připadá 1 080. Hustota obyvatelstva na 1 km² : 77,8

Úbytek bydlících vzhledem ke sčítání lidu 1961 : - 37"

Věkové složení obyvatelstva :

Roky	0 – 2	3 – 5	6 – 15	16 – 17	18 – 34	35 – 59	Více než 60
Počet	92	84	338	86	489	480	257

Obyvatelstvo v % :

Roky : 0 – 15 = 28,1% ; roky 16 – 59 = 8% ; nad 60 let = 14,1 %

Osoby ekonomicky aktivní celkem 857, a to 469 mužů a 388 žen.

Procento žen : 45,3%

V zemědělství pracuje 75 osob = 8,8 %

Osoby ekonomicky aktivní pracující 314, což je 36,6%

V okrese mimo obec bydliště : 470 = 54,9 %

Mimo okres bydliště : 73 = 8,5 %

Počet pracujících v zemědělství na 100 ha = 11,9 %

Národnost : 1 826 česká, 5 slovenská, 1 polská

Počet společně hospodařících domácností : 469 s počtem členů :

1	2	3	4	5	6	7
43	86	80	103	78	51	28
9,2 %	18,2 %	17,1 %	22 %	16,6 %	10,1 %	6 %

Počet domů celkem : 432

Trvale obydlených : 411

Jen občas obydlených : 10, z nich na rekreaci : 10, neobydlených : 11

Počet bytů : 415, trvale obydlených : 411, neobydlených : 4

Trvale obydlené domy podle druhu a doby stavby : trvale obydlené domy : 411

Kanalizace : O. Rodinné domky : 205

Zemědělské usedlosti : 195

Bytové domy : 1

Ostatní budovy : 9

Provisorní stavby : 1

Stavěno :

Před r. 1870 : 36

1870 - 1899 : 45

1900 – 1945 : 153

1946 – 1960 : 93

1961 – 1965 : 54

1966 – 1970 : 30

% bytů postavených v době :

před r. 1900 : 19,7%

1900 – 1945 : 37,2 %

1946 – 1960 : 22,6 %

1961 – 1970 : 20,5 %

Trvale obydlené byty podle velikosti :

Počet trvale obydlených bytů :

r. 1961 : 414

r. 1970 : 411

1970 : jen obytná kuchyň : 24

pokoj bez kuchyně : 1, pokoj i kuchyně : 87

2 pokoje bez kuchyně : 1

2 pokoje a kuchyň : 178

3 pokoje : 64

4 pokoje : 53

celkový počet obytných místností : 893

plocha bytů celková 24 791,4 m²

vlast. obytných místností : 15 394,2 m²

V % : jen obytných kuchyň : 5,8 %

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 pokoje</i>
<i>22,1 %</i>	<i>43,6 %</i>	<i>15,6 %</i>	<i>12,9 %</i>

Na 1 místnost bydlí osob : 2

Trvale obydlené byty podle vybavení :

Celkem : 411, ústřední topení : 49, koupelna : 99, vodovod : 153, elektřina : 180, ohřívač vody na elektřinu : 19, ohřívač vody plynem : 1, kuchyň se sporákem : 41, kuchyň s plynem : 15, teplá voda z mimobytového zdroje : 4

Předměty dlouhodobé spotřeby a rekreační možnosti domácnosti :

Elektrická pračka : 305, chladnička : 172, kuchyňská linka : 9, kuchyňský robot : 12, vysavač prachu : 81, televizor : 259, motocykl : 79, osobní auta : 39, garáž : 5

Výsledky podle částí obce :

	<i>Domů celkem</i>	<i>Trvale obydlených</i>	<i>Trvale obydlených bytů</i>	<i>Bydlících obyvatel</i>
<i>Adámky</i>	<i>37</i>	<i>30</i>	<i>30</i>	<i>141</i>
<i>Bacov</i>	<i>95</i>	<i>95</i>	<i>95</i>	<i>441</i>
<i>Kněhyně</i>	<i>84</i>	<i>70</i>	<i>70</i>	<i>291</i>
<i>P. Bečva</i>	<i>202</i>	<i>202</i>	<i>202</i>	<i>884</i>
<i>V Hutí</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>69</i>

Sčítacími komisaři byli : Vladislav Křištof 76, Michal Maceček 40, Marie Chrbjátová a František Vašut 111. Hlavním sčítacím komisařem byl Julius Fiurášek 39.

Poznámky ke sčítání lidu a bytů :

Úbytek obyvatelstva zaznamenává i naše obec. Příčina je ve stěhování rodin do průmyslových center – u nás do družstevních bytů v Rožnově p. Radh. – i v nižší populaci. Poklesem populace se zabývá i vedení státu a v tisku se objevuje starost, že v dohledné době se sníží počet lidí v produktivním věku a zvýší se počet lidí v produktivním věku a zvýší se počet důchodců. Jako příčina poklesu populace se uvádí více důvodů : nedostatek bytů, málo sociálních zařízení pro děti předškolního věku,

zaměstnanost žen aj. Jest viděti, že hlavní důvod snížení populace je v nezaměstnanosti žen. Péče o dítě znamená mnoho nevyspaných nocí, běhání k lékařům, zvýšení práce (praní, vaření), nemožnost k zábavám aj. Musí-li žena vstávat ve 4 hodiny k autobusu a přijede ve 3 ½ (15) hodiny unavená z práce, kde musí podat stejný výkon jako muž (důsledek rovnoprávnosti), jaké jsou to nároky na slabší bytost oproti muži, aby dělala 2 směny : jednu v továrně jako dělnice, druhou doma jako hospodyně. A ta sociální zařízení pro děti. V naší obci pro rozlehlost by takové jesle i mateřská školka nemohly být pro vzdálenější matky použitelné. Pozorujeme-li v Rožnově v hluboké noci a zimním mrazu o ½ 6 hodin (dříve) běžící ženy s plačícími nemluvnaty v kočárcích i většími caparty do sociálních zařízení, zamysleme se, jaké bude nervové a duševní zdraví těchto dětí, až vyrostou? Potom – odborníci psychologové odmítají sociální zařízení pro nejmenší děti a zdůrazňují výchovu matčinu, neboť pro vývoj myšlení a řeči mateřskou péčí nic nenahradí. I v naší obci ke škodě dětí velmi málo žen kojí děti, toto nahrazují Sunarem(= sušené mléko). Ženy má nárok na 26 týdnů mateřské dovolené a od 1.7.1970 může obdržet ještě po dobu 1 roku mateřský příspěvek. Mladí i starší rodiče se zrození dětí vyhýbají a dítě se narodí, když chinin, antigest a jiné prostředky selžou. Máme tu případy, že si proto děti přinesly na svět nenapravitelné defekty. Kdysi pověstný §144 také padl a je zákonem povolena interrupce (= umělé přerušování těhotenství v nemocnici), kterého v naší obci používají ročně v 15 – 20 případech dle zdravotní sestry. Obvyklými se stávají rodiny s 1- 2 dětmi oproti stavu před 30 lety, kdy rodina s 10 dětmi nebyla nic neobvyklého (13 Kachůvků, 12 Pařeniců...) a v bytě s 1 – 2 místnostmi! Ženy tenkrát nepracovaly v továrnách, vedly jen domácnost, muži těžce sháněli zaměstnání, rodinných přídatků nebylo. Oproti dnešku bylo i dosti svobodných matek („zavitka“), které byly v opovržení a jejichž život byl těžký.

Lidé chtějí požitky bez bolestných následků.

Rozvodovost manželství, která způsobuje destrukci společnosti a ničí mladou generaci nenalezla v naší obci půdy, ač věrnost manželská značně mizí.

Za posledních 10 let byly asi 3 rozvody.

Mnozí občané jsou toho mínění, že morálka má tendenci klesající. Jako příčina se uvádí mizení zábran, jako byly : stálá přítomnost rodičů (nezaměstnanost), veřejná mravnost, stud (zvláště u dívek), úcta k starším lidem a vůbec ke člověku, náboženství, láska k lidem aj. Minulost však nebyla nikterak ideální.

Zaměstnání obyvatelstva. V zemědělství jen 8% lidí. Před 30 lety to bylo naopak. 90% našich občanů žilo z půdy naší vesnice (nechci říci ze zemědělství, protože i bezzemci si vyprosili u většího rolníka aspoň záhon na brambory, které pak byly s kozím mlékem nebo zasmaženou polévkou hlavní potravou).

Dnes je naše živitelka Tesla Rožnov (zčásti i Loana (dříve Mop) a jiné závody), kam autobusy svázejí na 2 – 3 směny dělníky ze Slovenska, Bečev, Karlovic a Hrozenkova, Bystřic, Vidče, Zašové čili z blízkého i širšího okolí Rožnova. Dnes tam pracují všichni rodinní příslušníci, celé rodiny i zemědělské, a proto se nedivme, že je u nás tolik aut, motocyklů, televizorů, tolik nových vilek a domků, tolik miliónů tržby v prodejnách a pohostinstvích. Roste náročnost v bydlení, jídle a odívání (v těchto se od konce 2. světové války vesnice vyrovnala městu) a s ní roste i nespokojenost. Lidé jsou i pro malé nedostatky popudliví, roste poptávka po tuzexovém (bony!) a zahraničním zboží.

Domkům našich dělníků se nevyrovnají vilky měšťanů před 30 lety. Tenkrát se těžko stavělo, a když, tak malé dřevěné chaloupky nebo tlučenice, v nichž byla namnoze 1 místnost, když byly lepší prostředky, tak 1 kuchyň, 1 světnička a komůrka. V bytě se vařilo pro dobytek, a někdy se tu umístilo i prasátko nebo husa či slepice na vejcích. Spalo se na půdě, na chlévě v seně i ve chlévě „v listě“ (steli) nebo na „pohráde“. Dnes nezbytné koberce a záclony bývaly jen u „pánů“. Dnes vžitě přezouvání bylo úplně neznámé.

Oblékání před 30 lety se rozlišovalo „panské“ a „obyčejné“. U našich žen to byla sukně, „jupka“ (halenka) nebo kordůlka, na hlavu šátek a za nepohody nebo v zimě celé tělo zahalil „šál“, který dnes už neuvídíme. Tak se chodilo i v neděli do kostela. Která by se oblíkla „po panský“ tj. v městských střizích, sklídila by odsouzení celé vesnice. Dlouhé ženské kalhoty neexistovaly. Děti v předškolním věku chodily ve „šlepě“. Chlapci dostali kalhoty a kabátek až ve 4 – 5 letech. Žáci i mužové mívali šaty „na všechno“ z laciného „cajku“. Žačky chodily „ve šlepě“, nebo jako dospělé ženy. Svrchníky neexistovaly, jen „hospodáři“ mívali krátké kabáty, často z houně. Soukené šaty sváteční „kostelní“

vydržely celá desetiletí. Šaty se dědily po starších sourozencích, a často byly samá záplata („zalátované“). Učitel ve škole pochválil žáka, že má šaty pěkně zaplátované, že mu nevyčnávají holá kolena, lokte i zadek, což se často stávalo. Obuv se velmi šetřila. Ženy (někdy i muži) chodily v létě do kostela bosy, boty zavěšené přes rameno, až před kostelem se obuly. Žáci chodili do školy bosí, zjara jakmile stál sníh a na podzim až do mrazu a sněhu. Kronikář jako žák 3. měšťanky šel jednoho teplého prosincového dne do školy z Vigantic do Rožnova také bosý. Každý si ohlížel podrážky, mastil je, aby se nedřely, neboť na nové nebylo. Dnes má každý a každá občan řadu obleků a obuvi, podle diktátu současné módy. Stará obuv se pálí, šaty také, nebo se dávají do sběru. Prádlo se již také dávno „nelátá“ (nezaplatovává). Nikdo již nemá jen 2 košile : jednu na všední a jednu na neděli. I převlíkání na noc do pyžama se užívá. Vyrovnávání oblékání mezi městem a vesnicí počalo po druhé světové válce. Minisukně (dlouhé asi na píd') a zvonové kalhoty se v naší obci také objevily. Dnes obvyklé u nás malování tváře, barvení vlasů, kouření žen byly ještě za druhé světové války na vesnici v největším opovržení a ošklivosti. Náš občan si odplivl, když viděl kouřit cikánku. Dnes již naše mladá děvčata kouří. Jak neblahý vliv to bude mít na potomstvo!

I v jídle již se vyrovnaly rozdíl mezi městem a vesnicí. Není již „panských“ a „obyčejných“ jídel. Jídelní lístek je jednotný! Nedobrý zjev je mlsání žáků. Pozoroval jsem, že žáci si nosili denně i několik korun, za které si kupovali v místních prodejnách nebo na Horní Bečvě v cukrárně cukroví. Kronikář když v dětství chodil do Rožnova do kostela, utratil 10 haléřů za několik měsíců za čtvereček čokolády, které bylo na stáncích na náměstí plno. Kolik automobilů dnes zásobuje prodejny. S. Kubiš (75 let) vzpomíná, kterak zásoboval obchod v Kněhyních nošením zboží na zádech.

Mladíci dřív byli bez peněz. Jen co dostal několik Kčs od rodičů na pouť nebo do kostela, když celý týden pracoval na poli. Dnes má mládež peněz dost a často se za ně opíjí na tanečních zábavách. Truchlivý je i pohled na lidi v prodejnách, když odnášejí plné tašky vína, likérů, o pivu nemluvě. Dřív, když si hospodář rád poseděl v hospodě u osmičky nebo žedlíku bílé gořalky a „poručil“ i jiným, odnášela to bídou rodina nebo i ztráta nemovitosti nebyla vzácná. Dnes při dostatku peněz stoupá spotřeba lihovin. Jenže pití alkoholu odnáší potomstvo dědičností špatným nadáním, špatným duševním, nervovým i tělesným zdravím. Následky pití alkoholu se projeví obyčejně v 3. pokolení. Věda a technika jsou dnes obrovsky rozvítené a stále rostou, proto se učivo přesunuje z vyšších do nižších ročníků. Nároky na studii jsou obrovské a stále rostou, takže je, třeba dobrých nervů a nadání k osvojení učiva. Budeme-li tak hospodařit s duševním a nervovým zdravím, bude tu věda a technika a nebude lidí, kteří si je budou moci osvojit. Bohudíky, že ještě narkomanie je u nás cizí. Zdá se, že přesyceného, zdegenerovaného bílého člověka vystřídá hladový barevný člověk, který žije prostě, jednoduše, střízlivě.

Hygiena je na výši, což přispělo k potlačení infekčních nemocí. Přezouvání do r. 1950 nebylo ani ve školách. Žáci seděli v lavicích v botech, v kterých přišli do školy.

U občanů umyvadlo, to bylo „panské“ zařízení. Lidé se myli tak, že si naléval vodu z hrnku na ruku, umyl si ruce, pak tvář. Mylo se v bytě na podlahu nebo venku u chalupy.

Do půl těla, po pás tj. krk a prsa si myli lidé v hrotici, kterou postavili na židli. A to v neděli, když šli do kostela. Celé tělo si koupali v létě v Bečvě.

Doprava. Kdo měl jízdní kolo, to byl takový přepych, jako dnes auto. Dělníci chodili do práce pěšky na stavbu cesty na Hlavatou, Beskyd, k hrazení bystrin do Rožnova. Dnes čekají lidé u Šírů, že se svezou autobusem k bacovské škole.

Letos máme v obci 340 důchodců. Dříve byli výměnkáři, obecní chudí a žebráci. Kolik křiku, svád a slz bývalo stran výměnku. Dnes má každý stařec od státu zajištěn pevný obnos měsíčně, čímž odpadá tíha stáří. Potřebuje-li starý člověk obsluhu a nemůže ji dostat od dětí a příbuzných (zaměstnání) jde do domu důchodců (Zašová, Frýdlant aj.)

Srovnejme též dnešní zařízení – domovy mládeže – pro učně s minulým stavem. Učeň byl umístěn v rodině mistrově, musil chovat děti, pomáhat v domácnosti. Říkalo se : „Učeň je mučeň“.

Lékařská pomoc

Dnes noční službu konající lékař projíždí sanitkou přes vesnice celou noc a na telefonické zavolání do UNZ v Rožnově i do hodiny navštíví nemocného, s kterým to mnohdy ani není tak vážné. Dříve si musil lékaře každý platit sám, a proto se lidé léčili domácími prostředky (křen na zapálení plic a horečku, pavučiny na ránu atd.) Lékaře volali až při smrtelném onemocnění. Když jel MUDr. Peschl z Hutiska na bryčce k někomu, říkali : „S tím už je zle, doktor k němu jede.“ Nemocnici si musil každý zaplatit sám, byl-li chudý, musila za něj léčebné zaplatit obec. Bohatý si v nemocnici zaplatil druhou třídu, což ho opravňovalo míti vlastní světnici a lepší lékařskou péči. První zubní technik byl v Rožnově asi r. 1930. Lidé si trhali zuby sami. Mnoho chodili zuby trhat Milce Stavinochové pak Zemanové č. 60, která měla na trhání zubů „pelikán“ = železné vratidlo, z doby husitské.

Rekreační oblast – Bečvy

V posledních letech prožíváme hotovou invazi měst, zvláště Ostravy do našich hor. Měšťané, úředníci, řemeslníci a dělníci dobře placených profesí hledají tu čistý, zdravý vzduch, soukromí, samotu, klid. A tak vidíme horečné stavění chat, vekendů. Nákladní i osobní automobily na střeše přivážejí stavební materiál a ve volnou sobotu a neděli je tu plno stavebního ruchu. V Bacově daroval Emil Fárek I ha pozemků na chaty a vyrostlo tu už vekendové městečko. Na rozdíl od minulosti není to ku prospěchu místních obyvatel. Dříve měli Bečvané dosti hub a lesních plodin. Dnes nejen chatari ale i přicestovavši desítkami ba stovkami aut z Ostravy zaplaví ještě za tmy zdejší údolí a celé zástupy prohledávají pod každým smrčkem, keřem, louky u lesa, hmatají rukama po mechu a než se Bečvané probudí, jsou houby vysbírány. Vezmeme-li v úvahu ještě 14 rekreačních zařízení, několik táborů mládeže, musíme konstatovat, že náš kraj je rekreačně předimenzovaný.

Školství

Úroveň školství nepoměrně stoupla. Měšťanská škola byla i pro naši obec postavena na Horní Bečvě r. 1930. Naše představenstvo obce se postavení ubránilo (3 členové rozhodli). Ještě ve válku chodilo tam z naší obce jen několik žáků. Všichni vycházeli jen obecnou školu v našich maličkých školních budovách. Škola sváděla těžké boje o školní docházku. V době špičkových polních prací zely třídy prázdnou. Kromě zimy byla častá omluva žáků : „Já jsem musl pást.“ Školy byly vybaveny jen několika obrazy a malou knihovničkou. Žáci si nosili na oběd černé bramborové placky. Nějakou stokorunu věnovala na vaření polévek Okresní péče o mládež v Rožnově. Na vánoce byli nejchudší žáci podarování i součástkami oděvů. Jiné těžkosti měla škola s opařováním školních knih, pomůcek a potřeb, které dnes dostávají zdarma od státu. Ještě v r. 1950 sváděl inspektor Tkáč těžké boje s občany z Bacova, kteří nechtěli posílat děti do měšťanské školy, která se stala povinnou pro všechny děti. „K lopatě a krompáči měšťanky nepotřebuje“, říkali. Dnes, kdy vědecko technická revoluce a zvláště na vědu náročná práce v průmyslu nutně vyžaduje vyšší vzdělání, obrátilo se i myšlení lidí. Dnes stoupá náročnost ve školní výuce, neboť věda a technika se neuvěřitelně rychle rozvíjí. Jestliže nám na učitelském ústavě jen mikroskop ukazovali, dnes na Horní Bečvě v ZDŠ si každý žák sám mikroskopuje, každý žák samostatně dělá laboratorní chemické pokusy, každý žák má elektrotechnickou soupravu. Vybavenost škol je v každém směru nesmírná. Jsou to statisícové ba milionové obnosy. Každý občan má neomezené prostředky k svému rozvoji po všech směrech zdarma od státu, což v minulosti si musil platit každý sám.

Usnadnění práce, odstranění dřiny

Jak těžká bývala práce v lese : kácení ruční pilou, nakládání klád na vůz pomoci líb, závitků, což vyžadovalo mohutnou chlapskou sílu. Motorová pila dnes vyžaduje minimální námahu, klády se samy naloží na auto pomocí lan. Kolik vytrpěli lidé a hospodářská zvířata (krávy) vyvážením hnoje do svahu, oráním, kolik se lidí nalopotili s motykou na rolích, na bramborách. Celou zimu se ozývalo mlíčení obilí se stodol. Dnes si pracovník sedí v nakladači, na traktoru, v kombajnu a jen bez námahy řídí stroj. A co ve stavebnictví dalo práce výroba cihel, výroba malty v garbovni a doprava materiálu ručně, pěšky po lešeních na kolečkách. Dnes jsou míchačky na maltu a betonu, výtahy, stavby a panelů.

Náboženství

Blahobyt, popularizace věd a náboženství. Ateistické vedení státní a školy nese plody. Ještě ve válce jsem pozoroval, jak v neděli manželé chvátali na ranní mši a poklusem je doprovázeli jejich předškolní caparti. Obdivoval jsem, že to vydrží na Hutisko 5 km. Na hrubé mši bývalo celé prostranství před oltářem zaplaveno školními dětmi. Dnes i o takových vánocích zeje místo před oltářem prázdnotou je vzácnost, když se tam objeví dítě.

Velká hanba byla v neděli řezat dříví a je sekat (rúbat). To se nikdo neodvážil, zvláště dopoledne, kdy je mše. Dnes toho tlučení a pracovního ruchu je tolik, zvláště na stavbách a už se nad tím nikdo nepozastavuje. V Kněhyních se dokonce v neděli provádějí polní práce. V rodinách již zanikly motlitby ranní, večerní, polední. Anděl Páně před jídlem a po jídle. Ptáme-li se mladších lidí, i takových padesátníků na dogmata, již se málo věří a nevěří.

Kultura

To je vzácné, čeho je málo. Přemíra kultury vede k přesycení. Dokud neexistoval rozhlas, jak rádi jsme si poslechli třeba harmoniku, „vergel“ (kolovrátek), cikány na houslích, šumaře. Svátek byl, když se na vesnici objevila dechová hudba. Těž Medvěd ze Zubří chodil s gramofonem s velikou troubou. Dnes za malého povšimnutí se z každého koutu ozývá radiový přijímač a byl-li ještě nedávno úzký, němý film vzácností, televizor je všední věcí. Pro čtení by byla nálada, jenže je málo času pro přemíru zaměstnání. Z těchto důvodů upadlo i ochotnické divadlo a valašský krúžek. Za to nové domy vyrůstají jako houby po dešti pod dovednými rukami místních občanů. Po první světové válce byly velmi navštěvovány schůze a přednášky, které pořádaly politické strany. Nával býval i na přednáškách hospodářských, zemědělských, které pořádala zimní zemská hospodářsko lukařská škola v Rožnově a přednášoval často ředitel této školy poslanec NS Emanuel Vencel. Ten byl svými žáky zbožňovaný. Z naší obce školu absolvovali : Josef Mikulenk 20 „fojt“, Rudolf Jurečka 29, Antonín Baroš. Absolventi této školy mívali každoročně „sjezd“ v Házovicích v hostinci „Na lipové“. Byla to vesnická elita. Dnes přednáškovou činnost koordinuje odbor kultury ONV ve Vsetíně. Tento má zajištěny řady řečníků z nejrůznějších oborů i finanční zajištění, jenže zájem o přednášky je malý. Dříve bývala hospoda škola hospodářů. Kdo neměl po vojně, nesměl se tam zdržovat, jmenování hosté ho vyhnali. Dnes se mládež ráda zdržuje v hostincích, ač místní hotely, zvláště přes léto, jsou zařízení Jednoty LSD pro letní hosty. Na zábavách tu hrává dechová hudba a jazz band (džes). Mládež má v oblibě vrískavý hysterický big beat. Oblíbeným nástrojem mládeže je kytara i harmonika chromatická. Heligonek jež není.

Dosáhli jsme odvěkého snu utlačovaných : rovnosti lidí. Na vesnici není pyšných bohatých sedláků a opovržených „hoferů“ (nájemníků) i nádeníků. Vysoká životní úroveň nevede k rozvoji za vyšším určením člověka, ale k požitku. Z dějin víme, že to vždy vedlo do katastrofy k zániku civilizací a národů. Každá kultura dosáhla vrcholu, upadala a zanikla. Je třeba si klásti otázku i odpovědět, co činili, aby naše civilizace nebyla zničena svými splodinami.

Ceny : 1 kg hladké mouky stojí 3,20; hrubé mouky 3,80 Kčs, 1 kg cukru 7,30 Kčs, 1 kg hovězího masa podle jakosti : 17, 20, 30 Kčs; 1 kg vepřového masa podle jakosti : 20 – 30 Kčs, 1 kg salámu podle jakosti : 28 – 50 Kčs, boty mužské : 120 Kčs, šaty mužské : podle velikosti 900 – 1500 Kčs, mužské košile : 60 – i více Kčs. 1 kg másla 40 Kčs, 1 l mléka 1,90 Kčs, umělý jedlý tuk 22 Kčs. Mzdy jsou odstupňovány podle tříd. Nejčastěji měsíční mzda činí 1 200 až 1 500 Kčs, lepší profese 1 800 Kčs a přes 2 000 Kčs, horníci až 3 000 Kčs.

Tržba našich prodejen a pohostinství v roce 1970 :

<i>Bacov</i>	<i>1 230 438 Kčs, 2 zaměstnanci</i>
<i>U mostu</i>	<i>2 054 000 Kčs</i>
<i>„U Šimurdy“</i>	<i>1 300 000 Kčs, 2 zaměstnanci</i>
<i>Kněhyně</i>	<i>1 750 000 Kčs</i>
<i>Hotel Kněhyně</i>	<i>800 000 Kčs</i>
<i>Hotel Zavadilka</i>	<i>2 000 000 Kčs, 23 zaměstnanců</i>
<i>Hotel Bečva</i>	<i>556 470 Kčs, 3 zaměstnanci</i>

Tento utrpěl přemístěním silnice a odstěhováním JZD na Dolní Bečvu.

Neštěstí

V říjnu zahynula tragicky 19. letá Marie Jurajdová 323. Jako členka Svazarmu pěstovala parašutismus. Její poslední osmnáctý seskok u Olomouce přinesl jí smrt. Při seskoku s letadla s výše 900 m se jí nerozevřel padák. Měla slavný pohřeb na Hutisku.